

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Banii Numărul

Administrația strada Gării №. 25

Abonamentul Leu 10 pe an

Un apel Românilor

Se știe, niște destăvuturi grave au avut loc în Cetatea Națională, în urma căror, ca fapte indeplinite, până acum, vedem suprimarea ajutorului ce guvernul român, în baza unor hrisioave ale domnitorilor țărei, a dat tot-dată și e dator să dea bisericet Sf. Nicolae din Brașov, care întreține școlile românești de acolo: liceul, școalele reale, comercială, profesională, centrală de fete și cele primare, care sunt faza tuturor școlelor ardeleni, și în care atât de mulți români ciscarpatini și-au facut și fac studiile primare și secundare.

In urma acestor suprimări, toate aceste școli, dacă nu primesc să fie maghiarizate, cerere a guvernului unguresc, respinsă de Eforia Școlară, prin decisiune formală, urmează să fie desființate, nevenindu-le nimenei în ajutor.

De luni de țile să discutat în Parlamentul nostru, și acum în ziarele principale din București, causele acestui sinistru, căci sinistru este, dărâmarea dintr-odată a atâtător institute de educație națională.

Era cineva dator în țara Românescă să judece la timp între *fapte și intenții*; să fi menajat audului țărei a incriminațiunilor de *trădare, falșitate*, ori numai *micime de suflet* a primilor bărbați ai țărei, pe când sufletul fiecarui român trebue să fie mare și idealul unul și același, vecinic nestrămutat.

Nu s'a făcut; mersul firesc al lucrărilor suferă o stânguire tenebroasă, dar nu de nepătruns. Revendicațiunile Românilor în Transilvania e cel mai scump ideal al întregiei suflări românești și i-dealurile nu pot fi distruse de faptele izolate ale nimănui.

Jos dar cu incriminațiunile! Sus înimile!!

Vom găsi încă atâtă căldură în sin-

gele nostru, atâtă devotament în sentimentele patriotice ale societăților românești de tot felul, a cluburilor politice, mai cu seamă să nu lăsăm dușmanul neamului singurele aşezaminte de cultură națională a trei milioane de români.

Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor a deschis subscripție publică pentru un milion de lei, din venitul căruia să se întrețină școlile românești din străinătate. Pînă sumele ce se vor subscrive, se va dovedi că, dacă guvernele sunt legate de mâini și de inimă, iar bărbații politici angajați în unele cestiu, țara e liberă a simpatisa cu frații de același neam și singe și a ajuta să fie frunțile sus, cum se cuvine urmașilor celui mai glorios popor din lume.

Deschidem o rubrică cu numele acelora dintre Dobrogea cari se vor inscrie la milionul cerut de Ligă. Sumele le vor versa direct comitetului central al Ligii strada Nouă №. 3 în București.

Români și Românce Transilvaneni!

Voi cărăuți de poziții frumoase în Dobrogea, aduceți-vă aminte de unde și cum ați plecat; voi ori părinții voștri fiți miloșii cu cei ce au rămas, recunoscători cătră mama care vă așa alăptat adolescența; fiți demnii elevi ai școlelor transilvane, unde ați învățat cum un řincat a purtat o viață întreagă. În desaț, eronica sa, *Tesaurul Românilor*, de unde să izvordină conștiința naționalității noastre, de vîcuri contestată și urginită.

Nu e nimică o sută, două... o mie de lei, la unit din voi, pe care o veți jertfi pe altarul unde arde focul sacru al păstrării cele-lalte jumătăți a neamului românesc. *Sus înimile*.

Subscripție la fondul de un milion al Ligii:

D-1 P. Grigorescu, directorul acestui ziar.	. 100 lei.
D-na Cleo P. Grigorescu .	100 .
Total .	200 lei.

O nuntă la țară

Duminică 24 Maiu, la orele 6 sara a avut loc la biserică din Saragea, după cum am anunțat deja, celebrarea cununiei religiose a d-rei Efrosina V. Moțoiu gentila fizică a amicului nostru d-l Voicu Moțoiu, cu tânărul C. Ionescu comerciant din Ploiești, oficiată de părintele econom G. Rădulescu, protoiereul județului, nuntă fiind d-nași d-l Dumitru Moțoiu din Ploiești.

După sevârsirea oficiului divin convoliul de trăsuri s'a îndreptat spre moșia din satul vecin, Chiorceșmea, la locuința părinților miresei, o adeverată oază de arbore și verdeță, în cîmpul arid al Dobrogei.

După obiceinile felicitări, primite în frumosele salone ale Dîmnet Moțoiu, și diferitele aperitive deliciose de gustose aduse tôte din București, între cari șampania spumega cu profușune fericită părășită ai acestel prea frumose sărbări așa fost poftiți într-o mare sală, anume pregătită și aranjată pentru ocazie.

De pe pragul intrării acestet sale vastă, perechile de musafiri erau isbite de cel mai frumos tablou ce se deschidea vîdul ochilor: mesele artistic aşezate și împodobite cu buchete uriașe de flori și încărcate cu fel de fel de mezeluri și patiserit, te facea să fiți cu atât mai nerăbdător pentru locul ce și se indica.

Timpul a ținut cam... mult până ce cele 160 persoane s'așează fie-care la locul său; dar în schimb totul a trecut, sub farmecul maiestrii gospodăricești a Dîmnet Moțoiu împreună că cele 4 fice ale sale, doamnele Burdujoi și domnișoarele Moțoiu.

Masa bogată, cum poate fi a unui mare proprietar român la țară, compusă din 7-8 feluri de mâncari, gătite de unul din primii bucătari adus din Constanța d-l Costi Tefi; vinurile de tot felul și desertul întreg cu tôte delicateșele și

recoritorele pregătite de cofetarul *Pastelnicu* din Constanța, nu le mai descriem de teamă să nu ne aprindem paie în cap cu cet-l'alți cofetari și birtaș din Constanța: destul că în unele camere, după începerea danțului, ospățul a ținut, ca și danțul, până a două și la oarele 12.

Despre lautari, care abia la orele 12 noaptea și-a început rolul lor serios prințre tineret, între care și cei mai activi danțuitori erau junii subprefecți ai plășilor Constanța și Medgidia, domnii T. Zadic și Poienaru, nu mai dicem asemenea nimic; destul să spunem că era una din primele bande din Ploiești, adusă de ginere, și se știe că Ploiești și Călărași sunt cuiburile principale ale valoroșilor noștri artiști naționali.

Au asistat la această petrecere o lume de *Mocani*, dar nu toți din Dobrogea, mare parte, cei din Hirșova și imprejurime, preferind serbarile populare ce s-au dat în Hirșova, în datele de 24 și 25, în folosul bisericii, presidate de d-l prefect Luca Ionescu, după ce luate de dimineață dejunul cu d-l Banescu, inginerul județului, la ospățul Moțoeștilor.

Tovărașelele gingești roudunice ce săbra de pe pământul Dobrogei, erau în număr de două-șeci. Privindu-le în stoluri și părechi, poți risca prorocia că o să facă din Dobrogea ceia ce e *Săcelele* pentru Ardeal: pe peniera frumuseții și cumințeniei, pentru toți tinerit care visădă dragoste vecinica și căsnicie fericita.

Ospățul Moțoeștilor a fost cea mai frumoasa petrecere la țară din căte s-au făcut în Dobrogea.

Peghe.

INFORMATIUNI

La congresul Ligii pentru unitatea culturală a tuturor românilor, ținut în București, în sărbătorile Rosaliilor, d-l Josef Orovean, unul din delegații secției din Rimnicu-Sarat, în aplausurile nesfărșite ale tuturor congresiștilor, a facut propunerea, ca comitetul să ia inițiativa pentru crearea unui fond inalienabil de un milion lei, oferind din parte-*i*, una mie lei. Tunete de aplașe au acoperit ultimele vorbe ale d-lui Josef Orovean, facându-se mare mișcare în sală. Președintele congresului felicită pe d-l Orovean, pentru patriotică sa propunere și ofrandă și promite că comitetul va face tot ce-i va sta prin patință spre a realiza această mareată idee.

Ca membru al comitetului central executiv au fost realeși, d-nii Barbu Ștefan Delavrancea, Demetrescu Brăila, Ionel Grădișteanu, A. D. Florescu, Al. Lupășan, Dr. Istrati, St. Petrițeanu Buzău, Barbu Paltinean, M. Vladescu; iar ca censori, D-nii Dimitrie Nenitescu, C. Radulescu-Motroc, Ant. Vanic.

Ziarul „Drapeau” din București, confirmă știrea data de noi, că Majestatea Sa Regele va sosi în Constanța, însă numai la sfârșitul acestet lunii, iar nu la 15 cum anunțam noi, de oarece atunci d'abia va sosi vaporul „Carol I” în portul nostru, din Glascov, unde s'a construit.

Stimbul nostru concetășean, d-l colonel N. Chirițescu, fost prefect al județului, a fost lovit de cea mai crudă durere. Unicul d-sale fiu, ofițier, student al școalei politehnice din Paris, s'a sinucis cu un glonte de revolver. Emoția a fost aşa de mare la primirea acestei lugubre știri, că consiliul comună a trebuit să ridice ședința ce ținea Vineri la 29 Mai, amânată o săptămână, și pentru a doua-jii lucrările ce avea de facut.

S'a îngrijit, de prefectură, unde s'a primit telegramă, de să evite pericolul ce putea avea asupra colonelului, comunicarea prea bruscă a acestei fulgeratoare știri, prevenindu-se gradat de pericolul grav în care se află fiul d-sale, pe când, văz! corpul nefericitului tânăr era în casa mortuară din Paris.

Cauza acestei grozime nenorociri nu se cunoște.

Profundele noastre condoleanțe în veci nemingăiaților părinți.

In ședința consiliului comună de la 1 Iunie, s'a admis propunerea de iluminare cu electricitate: cazinul comună, boulevardul, strada Romana, Piața și strada Carol până la gară, a unei societăți berlineze „Union”, propunere mai avantajoasă, cu una mie lei pe sezon, de căt aceea făcută de d-nul V. Croizat. Societatea berlineză are de gînd să face propuneri pentru concesiunea iluminatului întreg al orașului și portului, iar în caz de nereușită, în termen de un an, primăria va fi obligată să cumpere întreaga instalație de sezon, cu aproximativ 30,000 lei, rămânând proprietatea comună.

Pâinea s'a estiuit cu căte 5 bani fiecare qualitate, iar carne de miel se va vinde pe viitor cu 60 bani chilogr. Se mai pot reduce, fără pacat, pâinea: la 25—20 și 15 bani chilogramul, față cu prețurile granelor și carne de miel la 50 bani, cum e în alte localități ale Dobrogei.

Ziua de 11 Iunie, aniversarea a 50-a a revoluției de la 1848, va fi serbată anul acesta cu mare pompă în București.

Consiliul comună al Capitalei, a votat spre acest scop 5000 lei, încă e mare neînțelegere în privința modalității serbarei între grupurile politice din București și între diferitele corporații și societăți, din care cauza e probabil că se va renunța la serbarele proiectate.

Marea Neagră, și-a luat din vreme și victimă sezonul curent. Nu este început de vară să nu înghiță în partea despre biserică greacă, două sau 3 victime.

In țina de 1 Iunie, 4 soldați ordonanțe, mergând împreună să se scalde în mare, unul din ei, avansând la mal adinc, a disparut de sub ochii celor lății, eşind pentru o clipă la suprafață, bolborosind ajutor, după care s'a scufundat pentru tot-d'anna în adincimea unei din blestematele puțuri aflate sub marginea apel.

Cadavru abia a fost zărit la 4 curent, de niște pescari, care l-au și scos. Nefericitul soldat se numește Șerban Gligore, din regimentul 34 Constanța, fiind ordonanță la d-nul Locotenent V. Ioanovici.

Procesul de presă al d-nului Petru Georgescu, redactor al ziarului „Alarma Dobrogei”, a fost trimis de curtea de apel Secția II-a din Galați, să fie judecat de curtea cu juri, întocmat cum fară de efect, am cerut și noi secției I-a a aceleiași curți.

Amândouă diarele „Constanța” și „Alarma Dobrogei”, fiind tipărite în Galați, la aceeași tipografie și apărând numai cause dobrogene, casurile erau evidente identice.

Ar fi bine să se stabilească o jurisprudență statornică în această privință.

Imbunătățiri simțitoare avem de semnalat în județul nostru. De astăzi înmormântări, d-l prefect al județului Luca Ionescu,

a luat inițiativa formarei unor pepenieri de arbori în toate satele din județ, iar d-nu inginer al județului pe la cantoanele după șoselele județiene și comunale, care în mare parte sunt plantate deja cu arbust din pepenierile existente ale Statului.

Atât pepenierile comunale cât și cele cantonale, favorizate de timpul priințios din această primă-vară, au reușit de minune ca și deosebitele plante furagiere, sparteță și lucernă, semânata pe aiurea tot prin îngrijirea administrației.

Toată laudă d-lui silvicultor Vlăie, prin ale căruia îngrijiri lucrările au fost conduse.

Tot de odată anunțăm Dobrogeilor acestea imbucurătoare că la stârnițele personale ale d-nului prefect, ministrul domeniilor, d-l Anastase Stolojan, a făgăduit că la toamnă se va începe o mare campanie de plantații a perimetrelor comunale, înființându-se un serviciu special pentru acest sfîrșit în Dobrogea.

* * *

Campania lucrării șoselelor a fost plină de rôde și primă-vară acăstă. Șoseaua Constanța-Mangalia e gata, grație activitatei fară pregeu a d-lui Banescu, inginerul șef al județului, și stârniței de fer, din comună în comună, a subprefectului plășet Mangalia, d-l Al. Potecă, fară a căruia prezență în capul lucrărilor nu s-ar fi putut termina.

Piatra Dobroget și cu nisipul și savura ce se aşterne pe șoselele județului, bine cilindrate, da și niște adeverate macadamuri. D-nul Alimaniștean, șeful serviciului minelor din Ministerul Domeniilor, mergând mai șilele trecute pe șoseaua ce pleacă din Hărșova la Constanța, a remas atât de incantat de bunătatea și frumusețea acelei șiosele, vre-o 25 kilom., în căt și-a propus să starnă de d-nul ministru al lucrărilor publice să prefere piatra dobrogeană în toate lucrările din țară.

* * *

Pentru D-l Ministrul de Resbel. — Tirul pentru tragerea la țintă a garnizoanei Constanța, se află la locul cel mai nepotrivit posibil, periculos și pagubitor pentru totă lumea. Situat deasupra a două carieri, una de piatră și singura carieră de nisip a orașului Constanța, imediat între viile cătunului Anadolchiot și grădinile de zarzavaturi ale comunei Constanța, ziua întrăgă, de la orele 6 dimineață până la orele 6 seara, cu in-

treruperea de 2 ore la amiazi, lumea e impedeată de a lucra în grădini și carieri și pe marginea mării; iar drumul Mamaia, Constanța, peste care tirul e aşezat perpendicular, e închis cu deseverșire circulaționu de către sentinelile ce stață de pază. S-au întâmplat citeva accidente, nefiind nici-o bută de oprire a gloanțelor rătăcite, peste cel 800 metri, la care vine drumul menționat.

Rugăm pe d-l Ministrul de Răsboiu să aviseze la mutarea tirului, iar pînă atunci să micșoreze și fixeze orele de tragere, ca lumea să poată munci în acăr jumătatea zilei, altmîntre va fi silită a plăti pagubele căte le cauzează.

Vom reveni.

* * *

O notă rea poliției: n'a putut descoperi, de săptămîni, de când a fost avizată, o doică comisionată și venită din București, cu trenul de la orele 1.40 p. m., cine a luat-o și plasat din gară? De ar fi fost noaptea, calea-valea darzina?

* * *

Răsboiul Spano-American continuă încă, împrejurul insulei Cuba, unde n'a avut loc pînă acum nici-o luptă serioasă, ci numai încercări mai mult sau mai puțin serioase, din partea Americanilor a debarcată pe insulă.

In Filipine, la estul Imperiului Chinezesc, unde Spaniolii au suferit o înfrângere a flotei lor, nu se știe cu siguranță cum stață lucrările. Tote șirile telegrafice ce se primesc azi sunt desmințite a doua zi.

Eață discursul final de d-l Dr. Drăgescu la 315 Mai la Craiova despre care am menționat altă dată.

Se înținește o jumătate de veac de când pe pămîntul clasic al luptelor pentru drept și libertate, a izbucnit pentru a doua oară acel paternic cutremur, acea neinvinsă vîjelie, care plecând de pe malul Senet a travesat Europa, a sfaramat tronurilor despoticului, a rupt de și trecător, lanțurile robiei, deștepând din agonie popoarele. Strigătul de libertate al poporului francez a străbatut în totă Europa, neamurile încătușate și ingenunchiate, s-au ridicat, și au sfaramat lanțurile.

Intre aceste nemuri au fost și cel românesc. Românii de pe ambele pôle ale Carpaților au ridicat steagul revoluției, au cerut dreptul lor la viață, la libertate.

Astăzi se înținește 50 de ani de când pe câmpia Blajului, în mijlocul Ardealului, s'a adunat 40,000 de Români, și făcură cel mai sfînt jurămînt, acela de a se lupta pentru libertate. Si toți s'aținut de jurămînt, la dreptele cererii ale Românilor, ungurii au reușit mai întâi cu amenințări și batjocură, mai târziu cu tribunale de sânge și cu spânzurători, impușcări și schinguri selbatice, vrednice de un popor asiatic. Dictatorul lor, slovacul ungur Kosuth, a răspuns românilor că-i va nimici, și va șterge după față pămîntul, dacă nu se vor supune. La tîrteamențările, Români au reușit într'un glas: vrem libertate, viață națională, ori moarte!

Ce mare deosebire între aceste două popore! Pe când românii se luptau pentru libertate, pentru viață națională, ungurii se băteau pentru supremărie, pentru sugrumarea românilor. Lupta românilor de peste munti a fost o epopee: preoți, cărturari, țărani chiar femei, înarmați cu lănci, securi, cîștei cu cremenii și tunuri de lemn, mergeau la luptă cântând:

(Va urma).

Primăria Urbei Constanța

PUBLICAȚIE

Se aduce la cunoștință publică în ziua de Miercură 1 Iulie st. v. a. c. orele 2 pînă la 4 p. m. se va ține licitație la această primărie, înaintea primarului sau a delegatului său, pentru darea în antreprenadă a lucrărilor de captare necesare la alimentarea acestui oraș cu apă. Aceste lucrări a căror valoare totală după deviz se urcă la cifra de 81 mil lei, figurând sub denumirea de lotul No. 1 al proiectului intocmit de d-l inginer N. Cucu St. și aprobat de consiliul tehnic superior prin jurnalul No. 322, 487 și 645 din 96, se referă la execuțarea parților următoare:

1. Puțuri filtrante.
2. Citerne de pompă.
3. Conducte de racordare și aspirații.
4. Pompă de constatare, totă executată în comuna Palas șépte kilometri distanță de Constanța.

Licităținea se va ține prin oferte sigilate, supra-oferte nu se primesc.

Concurenții spre a fi admisi la licitație vor depune pe lîngă ofertele lor o garanție provizorie de 4000 lei, în recipisa casetă de depuneri sau administratiunea financiară a județului Constanța, depunerea garanției în numerar la licitație nu se admite.

Amatorii pot lua cunoștință de proiectul, devizul și caetul de sarcini al lucrării în Constanța, la primărie în toate dilele de lucru de la orele 9—12 a. m., și de la 3—5 p. m., și în București, la d-l Inginer N. Cucu St. str. Furtruna No. 5, autorul proiectului, în dilele de Marți și Sambătă de la orele 1 jum. — 2 jum. p. m.

Licitățiunea se va ține în conformitate cu art. 68—79 din legea contabilității generale a statului, fiind aplicabile întreprinderii și dispozițiunile, condițiunilor generale de întreprindere de lucrări publice.

Garanția definitivă va fi de 10 la sută din valoarea lucrărilor.

Primar, E. C. SCHINA.

Secretar, S. Danu.

De vîndare

În comuna Topraisar, distanță de 2 ore de Constanța, 250 hectare pămînt de cultură aproape de vatra satului.

Preț avantajos, a se adresa doritorii la d-l Adm. 2 N. Călugăreanu, Constanța.

DE VÎNDARE LOCURI Parcelate

De la 1 leu și 50 bani metrul patrat până la 50 bani

Pe malul Mărei Negre și lacul Teghir-Ghiol

In condițiuni de plată foarte avantajoase, adică în timp de 4 ani în 16 rate trimestriale.

Intreagă această localitate este foarte mult căutată din cauză că a fost recunoscută de autoritățile sanitare ca cea mai salubră din toată Dobrogea, atât ca climă cât și pentru calitatea apelor lacului ce o învecinează. Frobă de aceasta este că Eforia Spitalelor din București a construit un Spital Maritim (Sanatorium).

Ori-ce informații precum și pentru planul de situație al acestei localități se vor trimite franco la cerere de către proprietarul D-L ION MOVILĂ—București, str. Domnei No. 27.

LA FARMACIA IOAN BERBERIANU DIN CONSTANȚA

Se găsesc de vîndare: **Aparate de desinfecțare prin formol** cu preciurile aproape ale fabricei. **Ape minerale strălucitoare și indigene din 1898:** Apă de Breazu, Bourboule, Caciulata Ems, Evian, Gieshübler, Guber-Quelle, Hunyadi-Ianos, Karlshad, Melidic, Montdore, Selter, Roncegno, Rubinat, Slănic, Oreza, Vals Vichy Grande Grille, Hospital, Celestins, Wittel etc. etc.

Un mare deposit de **Specialități strălucitoare și indigene:** Apoline Chapanteau, Creme Simon, Elixir de Sănătate „Berberianu”, Farine Nestlé, Goudron China „Berberianu”.

Girant responsabil Administrator II, N. Călugăreanu.

Capse și injecțion antiblefaragice „Berberianu”, Kalodont, Liquid contra Ploșnițelor „Berberianu”, Odol, Pate Gelé Freres, Picule Dehaut, Remedy contra bătrâniilor „Berberianu”, Sappositul de Glicerină purgativă „Berberianu”, Tamor Indien „Berberianu”, Vin Bravais, Vinul Copiilor, Vin Kola, China Cacao și Gentiana „Berberianu”, Präfuri contra tuturor insectelor „Berberianu”, Tinctura Hygea (apă pentru gură) „Berberianu”, etc. etc.

Vată pură sterilizată numai în cutii a 100 grame

Un bogat assortiment de Obiecte de cauză

și de parfumuri precum și diferite Parfumerii și řepuri franceze de la fabricantii cel mai cunoscuți ca Guerlain, Roger et Gallet, Delétraz, Pinaud, etc.

Deposit în Farmacia Berberianu, Constanța

SE PRIMESC DIN PROVINCIE

La Tipografia „Buciumul Român”
100 Cărți de Visita 100
NUMAI CU LEI 1.60

W. Staadecker DEPOU DE MASINI SI UNELE AGRICOLE CONSTANȚA.—Strada Griviței No. 6.

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars pae „Ruston”

TREERĂTOARE cu fusuri curbate sau excentrice „Ruston”

SECERĂTOARE cu aparatul de legat snopă

SECERĂTOARE simple „Daisy”

M. Cormick

COSITOARE DE FĂN No. 4.

Pluguri universale originale „Rud. Sack”, Greble de fän, Vânturătoare, Trioare, Grape, Mașine de semănat, etc. etc.

Depou permanent de rezerve

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUCURESCI

Calea Dorobanților 117.

CRAIOVA

Strada Bucovăț 18

RECOMANDĂ MARELE LOR DEPOSIT DE

MAȘINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars pae

De la 2 și jumătate până la 30 cai putere

Batoze de grău de toate mărimele de la 2½, până la 12 cai putere | Batoste de porumb No. 5, cu Elevator pentru Locomobilă și cu Mana

Mașine de semănat, Mașine de ciuruit și vînturat, Mașine de ales neghina și sacara din grău

↔ MORI DE MĂCINAT ↔

Instrumente trebuințioase mașinășilor, curele englezesti de prima calit. Pietre de mără frantuzesci, Mașine de secerat „WOOD” cu sau fără aparat de legat snopă

↔ PLUGURI DE OTEL FĂURIT PESTE TOT ↔

cu una până la patru braze

COSITOARE

GRAPE DE FIER

cu 2 și 3 aripi, cu dinți articulați

TEVE DE CAZAN

pentru „Locomobile” și altele

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din ori-ce fabrică.

VÎNDĂRI CU CONDIȚIUNI AVANTAGIOASE